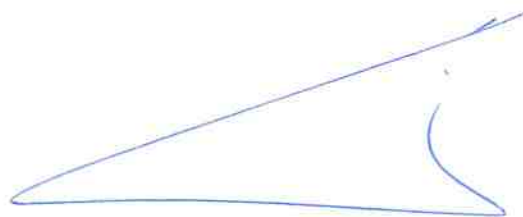

Metodický pokyn číslo 4/2025

„Pravidlá pre odber vzorky v ekologickej poľnohospodárskej výrobe v Slovenskej republike“

Ing. Vladimír Urmanič
generálny riaditeľ

Číslo záznamu: 8235/2025

Číslo spisu: 17488/2025-320

Dátum: 21.02.2025

Účinnosť od: 01.04.2025

Účinnosť do: na dobu neurčitú

Vypracoval: Ing. Michaela Tholtová

Za riadenie dokumentu: Ing. Michaela Tholtová

Preskúmanie: Apríl 2027

1. Účel

Účelom uvedenej metodiky je definovanie postupu a stanovenie minimálnych požiadaviek, ktoré musí úradná osoba odoberajúca vzorky dodržiavať pre zabezpečenie správneho odberu vzorky, správnej činnosti po odbere vzorky a správneho prevozu vzorky do určeného úradného laboratória pre EPV alebo zberného miesta ÚKSÚP, ktorá bola odobratá pri úradnej kontrole u prevádzkovateľa v EPV. Metodika slúži pre inšpektorov ÚKSÚP vykonávajúcich odber vzorky pri úradnej kontrole zásielok produktov EPV a produktov z konverzie z tretích krajín do EÚ. Metodika slúži pre inšpekčnú organizáciu oprávnenú na výkon delegovaných činností aj ako podklad k vypracovaniu vlastných interných postupov pre odber vzorky so zohľadnením uvedených minimálnych požiadaviek.

2. Legislatíva

Delegované Nariadenie Komisie (EÚ) 2021/1698 z 13. júla 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie 2018/848 o procedurálne požiadavky na uznávanie štátnych inšpekčných organizácií a súkromných inšpekčných organizácií spôsobilých vykonávať kontroly certifikovaných prevádzkovateľov a skupín prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby a produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby v tretích krajinách a o pravidlách dohľadu nad nimi a o kontroly a iné opatrenia, ktoré majú tieto organizácie vykonávať (**nariadenie 2021/1698**).

Delegované Nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2306 z 21. októbra 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie 2018/848 o pravidlá týkajúce sa úradných kontrol v súvislosti so zásielkami produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a produktov z konverzie, ktoré sú určené na dovoz do Únie, ako aj o pravidlá týkajúce sa certifikátu o inšpekcii (**nariadenie 2021/2306**).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 z 15. marca 2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín (**nariadenie 2017/625**).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 z 30. mája 2018 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 (**nariadenie 2018/848**).

Nariadenie Komisie (ES) č. 152/2009 z 27. januára 2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív v platnom znení (**nariadenie 152/2009**).

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 619/2011 z 24. júna 2011, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradnej kontroly krmív, pokiaľ ide o prítomnosť geneticky modifikovaného materiálu, v prípade ktorého prebieha povoľovacie konanie alebo povolenie ktorého vypršalo v platnom znení (**nariadenie 619/2011**)

Odporúčanie Komisie 2004/787/ES zo 4. októbra 2004 o technických usmerneniach pre odber vzoriek a určovanie geneticky modifikovaných organizmov a materiálov vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov ako výrobkov alebo vo výrobkoch, v súvislosti s nariadením (ES) č. 1830/2003 (**OK 2004/787/ES**).

Smernica Komisie 2002/63/ES, ktorou sa ustanovujú metódy odberu vzoriek spoločenstva pre úradnú kontrolu reziduí pesticídov v a na výrobkoch rastlinného pôvodu a živočíšneho pôvodu a ktorá ruší smernicu č. 79/700/EHS (**SK 2002/63/ES**).

Všeobecné pravidlá pre odber vzoriek CAC/GL 50-2004. GENERAL GUIDELINES ON SAMPLING CAC/GL 50-2004.

Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 577/2005 Z.z. z 23. mája 2005, ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá (**Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z.z.**).

Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 151/2016 Z.z. z 21. marca 2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív (**Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z.z.**).

Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 59/2013 Z.z. z 11. marca 2013, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (**Vyhláška MPRV SR č. 59/2013 Z.z.**).

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/279 z 22. februára 2021, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 o kontrolách a iných opatreniach na zabezpečenie výsledovateľnosti a dodržiavania súladu v ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovania produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby (**nariadenie 2021/279**).

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/464 z 26. marca 2020, ktorým sa stanovujú určité pravidlá uplatňovania nariadenia 2018/848, pokiaľ ide o dokumenty potrebné na spätné uznanie obdobia na účely konverzie, o výrobu produktov EPV a o informácie, ktoré majú poskytovať členské štáty (**nariadenie 2020/464**).

Vykonávacie Rozhodnutie Komisie 2011/884/EÚ z 22. decembra 2011 o núdzových opatreniach týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2008/289/ES (**rozhodnutie Komisie 2011/884/EÚ**).

Zákon č. 282/2020 Z.z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe (**Zákon 282/2020 Z.z.**).

3. Definície a skratky

3.1 Definície

„**Certifikát o inšpekcii**“ je certifikát uvedený v čl. 45 písm. b) (iii) nariadenia 2018/848 vzťahujúci sa na jednu zásielku.

„**Čiastková vzorka**“ je množstvo odobrané z jedného miesta vzorkovanej partie.

„**Inšpektor**“ osoba, ktorá je primerane vyškolená na výkon úradnej kontroly a výkon odberu vzorky. Osoba zodpovedná za všetky postupy vedúce k príprave vzorky, vrátane prípravy, balenia a dopravy vzorky.

„**Konečná vzorka**“ časť zredukovanej alebo zhomogenizovanej súhrnnej vzorky.

„**Laboratórna vzorka**“ je reprezentatívne množstvo materiálu odobraté zo súhrnnej vzorky (môže byť celá súhrnná vzorka alebo len jej časť – zredukováná vzorka), ktoré inšpektor v zmysle zabezpečenia skladovacích podmienok podľa typu komodity prevezie buď:

- do zberných miest ÚKSÚP, kde nad ňou ÚKSÚP preberá dohľad, zodpovednosť a garantuje skladovanie v štandardizovaných podmienkach. Zodpovedný pracovník ÚKSÚP vzorku prevezie a doručí do určeného úradného laboratória pre EPV. Alebo
- priamo do určeného úradného laboratória pre EPV.

„**Právo na druhé stanovisko odborníka**“ oprávňuje prevádzkovateľa v prípade nevyhovujúceho výsledku laboratórnej analýzy požiadať o dokladové preskúmanie odberu vzorky, analýzy, testu alebo diagnostiky kvalifikovaným odborníkom na vlastné náklady, **ak si o to pri odbere vzorky požiada**. Táto skutočnosť musí byť zaznamenaná aj v protokole o odbere vzorky.

„**Prevádzkovateľ**“ je fyzická alebo právnická osoba zodpovedná za zabezpečenie dodržiavania nariadenia 2018/848 na každom stupni výroby, prípravy a distribúcie, ktoré sú pod jej kontrolou.

„**Prijímací pracovník**“ pracovník určeného úradného laboratória pre EPV.

„**Príslušný orgán pre EPV**“ je ústredný orgán členského štátu zodpovedný za organizáciu úradných kontrol a iných úradných činností alebo akýkoľvek iný orgán, na ktorý bola táto právomoc prenesená, prípadne zahŕňa aj zodpovedajúci orgán tretej krajiny v súlade s nariadením 2017/625 a s pravidlami uvedenými v článku 1 ods. 2 tohto nariadenia a v súlade s ustanoveniami nariadenia 2018/848.

„**Súhrnná vzorka**“ súhm všetkých čiastkových vzoriek odobratých z tej istej vzorkovacej partie alebo výrobnej dávky.

„**Súkromná inšpekčná organizácia**“ je delegovaný orgán vymedzený v článku 3 bode 5 nariadenia 2017/625 alebo orgán uznaný Komisiou alebo treťou krajinou uznanou Komisiou na účely vykonávania kontrol v tretích krajinách v prípade dovozu produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a produktov z konverzie do Únie.

„**Úradná osoba odoberajúca vzorky**“ je osoba vyškolená v postupoch odberu vzorky. Úradná osoba odoberajúca vzorky je zodpovedná za všetky postupy vedúce k príprave laboratórnej vzorky, vrátane prípravy, balenia a dopravy vzorky. Úradná osoba odoberajúca vzorky si musí byť vedomá, že dôsledné dodržiavanie predpísaných postupov odberu vzorky je nevyhnutné a úradná osoba odoberajúca vzorky musí viesť kompletnú dokumentáciu vzoriek a má úzko spolupracovať s laboratóriom.

„**Výrobná dávka**“ je množstvo potravinového materiálu dodaného v rovnakom čase, o ktorom úradná osoba odoberajúca vzorku vie alebo sa domnieva, že má jednotné znaky ako je pôvod, výrobca, druh výrobku, baliareň, typ balenia, označovanie, odosielateľ a tak ďalej. (Smernica Komisie 2002/63/ES).

„**Vzorka prevádzkovateľa**“ je reprezentatívne množstvo materiálu odobraté inšpektorom zo súhrnnej vzorky, na ktorú má prevádzkovateľ nárok na základe čl. 35 ods. 2, písm. a) nariadenia 2017/625, **ak si o to pri odbere vzorky požiada**. Táto skutočnosť musí byť zaznamenaná aj v protokole o odbere vzorky. Prevádzkovateľ ju môže použiť na účely samokontroly. Výsledok tejto analýzy bude pre prevádzkovateľa informatívny v prípade, ak by chcel napadnúť rozhodnutie príslušného orgánu pre EPV. Vzorka, ktorú si dá prevádzkovateľ analyzovať nebude v prípade sporu s príslušným orgánom pre EPV chápaná ako úradne analyzovaná vzorka.

„**Vzorkovaná partia**“ šarža alebo identifikovaná časť šarže alebo čiastkovej šarže.

„**Zapečatená vzorka**“ vzorka zapečatená tak, aby nebol možný prístup ku vzorke bez porušenia alebo bez odstránenia pečate.

„**Zredukovaná vzorka**“ časť súhrnnej vzorky získaná reprezentatívnym delením.

„**Zásielka**“ je zásielka v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 37 nariadenie 2017/625, a to zásielka produktov určených na umiestnenie na trh v rámci Únie ako produktov EPV alebo produktov z konverzie; v prípade produktov EPV a produktov z konverzie oslobodených od úradných kontrol na hraničných kontrolných staniciach v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) 2021/2305 ide o množstvo produktov patriacich pod jeden alebo viacero číselných znakov kombinovanej nomenklatúry, na ktoré sa vzťahuje jeden certifikát o inšpekcii, ktoré je prepravované tým istým dopravným prostriedkom a dováža sa z tej istej tretej krajiny.

3.2 Skratky

COI	Certifikát o inšpekcii
DMT	Dátum minimálnej trvanlivosti
DS	Dátum spotreby
EPV	Ekologická poľnohospodárska výroba
EK	Európska Komisia
ES	Európske Spoločenstvo
EÚ	Európska Únia
GMO	Geneticky modifikovaný organizmus

KL	Konzervačné látky
LOD	Limit detekcie analytickej metódy
LOQ	Limit kvantifikácie analytickej metódy
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
OEPV	Odbor ekologickej poľnohospodárskej výroby
OK	Odporúčanie Komisie
RP	Rezíduá pesticídov
SK	Smernica Komisie
SO ₂	Oxid siričitý
SR	Slovenská republika
ŠVPÚ	Štátny veterinárny a potravinový ústav
ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave

4. Predmet a spôsob uplatňovania metodického pokynu

4.1 Plán odberu vzorky

Inšpektor odoberá vzorku na základe:

- plánu odberov vzoriek vyhotovenom na základe analýzy rizika. Každoročne sa odoberie a zanalyzuje **minimálne 5 %** počtu prevádzkovateľov, s výnimkou prevádzkovateľov oslobodených podľa čl. 34 ods. 2 a čl. 35 ods. 8 nariadenia 2018/848 a **minimálne 2 %** členov každej skupiny prevádzkovateľov (požiadavka čl. 7 písm. c), d) nariadenia 2021/279). Pri dovozoch, v prípade zásielok vysokorizikových produktov uvedených v čl. 8 nariadenia 2021/1698 musí inšpektor ÚKSÚP odobrať z predmetných zásielok **aspoň jednu** reprezentatívnu vzorku (požiadavka čl. 6 ods. 2 nariadenia 2021/2306).
- podozrenia na prítomnosť nepovolených látok, pričom podozrenie môže vzniknúť počas výkonu kontroly u prevádzkovateľa alebo počas úradného vyšetrovania prítomnosti nepovolených látok v EPV (povinnosť odberu vzorky v prípade, ak je predmetná produkcia ešte k dispozícii u prevádzkovateľa) alebo na základe podnetu zo strany prevádzkovateľa, štátnej alebo súkromnej inšpekčnej organizácie, ÚKSÚP-u alebo tretích strán.

Príslušný orgán vypracúva, vedie a aktualizuje zoznam komodít a skúšaných parametrov určených na analýzu prítomnosti rezíduí pesticídov, GMO, kyseliny sorbovej a oxidu siričitého v učených úradných laboratóriách pre EPV. V prípade podozrenia na prítomnosť nepovolenej látky v EPV, ktorá sa nenachádza v zozname stanovenom príslušným orgánom, inšpektor pri odbere vzorky doplní uvedený parameter na analýzu. Pred doplnením je potrebné, aby si inšpektor overil v určenom laboratóriu či je možné parameter analyzovať v danej komodite. Pri plánovaní odberu vzorky je potrebné riadiť sa cieľom odberu, to je na základe zoznamu komodít a skúšaných parametrov stanovených príslušným orgánom, v prípade podozrenia na prítomnosť nepovolených látok určením skúšaných parametrov, ktoré sa nenachádzajú v zozname a hľadaním zdrojov kde sa predpokladá ich výskyt.

4.2 Materiálno-technické zabezpečenie odberu vzorky

Inšpektor musí byť vybavený adekvátnym materiálno-technickým vybavením na výkon odberu vzorky tak, aby mohol vykonať aj neplánovaný odber vzorky v prípade podozrenia počas prebiehajúceho výkonu kontroly u prevádzkovateľa.

O manipulácii s každým zariadením súvisiacim s odberom vzorky je potrebné viesť evidenciu, v ktorej inšpektor pripravujúci sa na odber vzorky zaznamenáva každú činnosť vykonanú so zariadením (napríklad: použitie, čistenie, kalibrácia a podobne). Záznamy sú vedené takým spôsobom, aby bola v čase vysledovateľná všetka činnosť vykonaná so zariadením v prípade spochybnenia činnosti inšpektora pri odbere alebo iných sporných situáciách súvisiacich s odberom vzorky.

Inšpektor udržiava systém na uchovávanie dokumentácie súvisiacej s odberom vzorky podľa vlastného systému riadenia internej dokumentácie. Požadované je uchovávanie protokolov o odbere vzorky a teplotných záznamov z prepravy vzorky do zberných miest ÚKSÚP alebo do určeného úradného laboratória pre EPV.

4.2.1 Vzorkovacie zariadenia a pomôcky

Na odber a úpravu vzorky sa používajú vzorkovacie zariadenia a pomôcky, ktoré sú vyrobené z materiálu inertného voči látke/parametru, ktorá bude vo vzorke skúšaná. Pri odbere vzorky vzorkovacie zariadenia a pomôcky nesmú zmeniť vlastnosti materiálu, ktorý je predmetom sledovania. Používajú sa nerezové alebo umelohmotné materiály a musia byť jednoznačne označené. Toto označenie sa uvádza v protokole o odbere vzorky ako aj na označení odobratej vzorky. Zoznam vzorkovacích zariadení a pomôcok ÚKSÚP je uvedený v internej riadenej dokumentácii odboru.

4.2.2 Postup pri čistení vzorkovacích zariadení a pomôcok

Vzorkovacie zariadenia a pomôcky musia byť vždy čisté a suché. Po každom použití s výnimkou jednorázových pomôcok sa musia:

- dôkladne očistiť od nečistôt z povrchu a záhybov (spoje);
- opláchnuť pitnou vodou;
- utrieť do sucha čistou jednorázovou utierkou alebo nechať voľne vysušiť;
- po očistení vhodne uskladniť, aby nemohlo dôjsť k ich kontaminácii.

Vzorkovacie zariadenia a pomôcky môžu byť zapožičané z určeného úradného laboratória pre EPV, čo sa zaznačí do odberového protokolu.

4.3 Protokol o odbere vzorky

Inšpektor vykonávajúci odber vzorky vyplňa vždy uvedený formulár „protokol o odbere vzorky“, ktorý musí obsahovať minimálne údaje uvedené v tabuľke č. 1. Jeden výtlačok vyplneného a podpísaného „protokolu o odbere vzorky“ ostáva u inšpektora, druhý výtlačok („kópia protokolu o odbere vzorky“) zostáva u osoby vystupujúcej v mene prevádzkovateľa počas výkonu kontroly. Inšpektor je povinný informovať prevádzkovateľa pred odberom

vzorok o jeho práve na druhé stanovisko odborníka. Údaje v protokole o odbere vzorky musia byť konzistentné aj so správou z vykonanej úradnej kontroly z dôvodu prípadného dokladového preskúmania priebehu úradnej kontroly a výsledku prvej úradnej analýzy kvalifikovaným odborníkom (súdnym znalcom). Zoznam súdnych znalcov je dostupný na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR.

Tabuľka č. 1: Údaje v protokole o odbere vzorky

Údaj	Popis
Prevádzkovateľ / Podnik	Názov prevádzkovateľa tak, ako je uvedené v registri EPV.
Registračné číslo prevádzkovateľa	Registračné číslo vydané príslušným orgánom pre EPV.
Adresa	Adresa sídla prevádzkovateľa.
Číslo vzorky	Číslo vzorky alebo protokolu o odbere vzorky.
Dôvod odberu vzorky	Popis dôvodu odberu vzorky napr.: „podozrenie z prítomnosti nepovolených produktov alebo látok“, „riziková analýza“ a podobne.
Popis a identifikácia vzorky	Presný a úplný názov vzorky, odroda, bližší popis ako - rok produkcie, šarža, stav pri odbere a podobne.
Množstvo vzorkovanej partie ¹	Množstvo vzorkovanej partie na základe ktorej sa stanovuje počet čiastkových vzoriek.
Odhadované množstvo čiastkovej vzorky	Množstvo čiastkovej vzorky (uvedené v jednotkách g, kg, t, ha, l, resp. iných jednotkách).
Počet odobratých čiastkových vzoriek	Počet čiastkových vzoriek odobratých inšpektorom.
Množstvo laboratórnej vzorky	Celkové množstvo laboratórnej vzorky odobraté inšpektorom (uvedené v jednotkách g, kg, t, ha, l, resp. iných jednotkách).
Množstvo vzorky prevádzkovateľa	Celkové množstvo vzorky prevádzkovateľa odobraté inšpektorom (uvedené v jednotkách g, kg, t, ha, l, resp. iných jednotkách). Odoberá sa len v prípade, ak si prevádzkovateľ o to pri odbere požiadal.
Miesto odberu vzorky	Detailnejší názov alebo popis miesta odberu ako je napríklad: „sklad“, „silo“ a podobne.
Označenie odberového zariadenia	Označenie použitého odberového zariadenia. Slúži na prípadné detailné vystopovanie pri podozrení z pochybenia pri odbere.
Použitá metóda odberu vzorky	Názov použitej metódy odberu (napr. odber vykonaný v súlade s NK 152/2009,...)
Druh analýzy, na ktoré bude vzorka skúšaná	Analýzy, na ktoré sú vymenované určené úradné laboratória pre EPV, a to sú napríklad: „RP“, „GMO“, „KL“, „SO ₂ “.

¹ V prípade, ak nie je možné žiadnym spôsobom zistiť presné množstvo vzorkovanej partie, inšpektor odhadom na základe všetkých informácií, ktoré mu prevádzkovateľ poskytne pri odbere vzorky, uvedie odhadované množstvo vzorkovanej partie.

Určené úradné laboratórium pre EPV	Názov alebo kódové označenie laboratória v ktorom sa vykoná analýza – podľa aktuálneho zoznamu určených úradných laboratórií pre EPV.
Podmienky a informácia o prevoze	Stručný popis či bola vzorka prepravovaná pri teplote prostredia alebo napr. chladená, zmrazená,... a informácia o prevoze vzorky na zberné miesto ÚKSÚP (kód miesta) alebo do určeného úradného laboratória.
Informovanie prevádzkovateľa o práve na druhé stanovisko odborníka a jeho vyjadrenie sa k právu	Prevádzkovateľ svojím podpisom potvrdí, že bol informovaný o práve na druhé stanovisko odborníka a vyjadrí sa či si chce uplatniť právo na druhé stanovisko odborníka (len dokladové preskúmanie) alebo sa dobrovoľne vzdáva práva na druhé stanovisko odborníka (čl. 35 ods. 2 nariadenia 2017/625).
Informovanie o nemožnosti/nevhodnosti odberu dostatočného množstva vzorky pre prevádzkovateľa ak si o to prevádzkovateľ požiadal	Inšpektor informuje prevádzkovateľa o obmedzení v prípadoch, keď nie je možné/vhodné odobrať dostatočné množstvo vzorky prevádzkovateľa a ďalšej úradnej vzorky so zreteľom na: - prevalenciu a distribúciu nebezpečenstva v zvieratách a tovare; - kazivosť vzoriek alebo tovaru; - množstvo dostupného substrátu. Inšpektor zapíše, z akého dôvodu nebolo možné vykonať odber vzorky (čl. 35 ods. 2 nariadenia 2017/625).
Dátum odberu	Dátum vykonania odberu vzorky.
Meno inšpektora	Meno inšpektora, ktorý vzorku odobral.
Meno	Meno osoby vystupujúcej v mene prevádzkovateľa počas výkonu kontroly, ktorá súhlasila s odberom vzorky a bola poučená o svojich právach podľa čl. 35 nariadenia 2017/625.
Podpis	Podpis osoby vystupujúcej v mene prevádzkovateľa počas výkonu kontroly.

Protokol o odbere vzorky pre zásielky z tretích krajín vstupujúcich na územie EÚ je uvedený v prílohe č. 1 (týka sa príslušného orgánu pre EPV).

V prípade ak:

- Prevádzkovateľ nesúhlasí a nechce si uplatniť právo na druhé stanovisko odborníka (dokladové preskúmanie) a zároveň nepožiadal o odobratie vzorky prevádzkovateľa** – inšpektor odoberie dostatočné množstvo čiastkových vzoriek, z ktorých vytvorí súhrnnú vzorku. Následne po kvartálnom delení vytvorí zredukovanú vzorku z ktorej vytvorí 1 konečnú vzorku. Inšpektor túto „konečnú vzorku“ riadne zapečatí a označí ako **laboratórnu vzorku**. V tomto prípade prevádzkovateľ stráca nárok/vzdáva sa nároku na druhé stanovisko odborníka, o ktoré nie je možné dodatočne požiadať. Táto skutočnosť (vzdanie sa práva a neodobratie vzorky prevádzkovateľa) musí byť zaznamenaná v protokole o odbere vzorky.
- Prevádzkovateľ súhlasí a chce si uplatniť právo na druhé stanovisko odborníka (dokladové preskúmanie) a zároveň požiadal o odobratie vzorky prevádzkovateľa** – inšpektor odoberie dostatočné množstvo čiastkových vzoriek z ktorých vytvorí

súhrnnú vzorku. Následne po kvartálnom delení vytvorí zredukovanú vzorku z ktorej vytvorí 2 konečné vzorky. Pred označením uvedených vzoriek dá inšpektor možnosť prevádzkovateľovi vybrať si, ktorú vzorku si chce určiť ako vzorku prevádzkovateľa. Po zvolení a riadnom zapečatení, inšpektor označí konečné vzorky nasledovne:

- a) **Laboratórna vzorka**
- b) **Vzorka prevádzkovateľa**

Táto skutočnosť (uplatnenie si práva na druhé stanovisko odborníka a odobratie vzorky prevádzkovateľa) musí byť zaznamenaná v protokole o odbere vzorky.

3. **Prevádzkovateľ súhlasí a chce si uplatniť právo na druhé stanovisko odborníka (dokladové preskúmanie), ale nepožiadal o odobratie vzorky prevádzkovateľa** - inšpektor odoberie dostatočné množstvo čiastkových vzoriek z ktorých vytvorí súhrnnú vzorku. Následne po kvartálnom delení vytvorí zredukovanú vzorku z ktorej vytvorí 1 konečnú vzorku, ktorú po riadnom zapečatení označí ako **laboratórnu vzorku**.

Táto skutočnosť (uplatnenie si práva na druhé stanovisko odborníka a neodobratie vzorky prevádzkovateľa) musí byť zaznamenaná v protokole o odbere vzorky.

4. **Prevádzkovateľ nesúhlasí a nechce si uplatniť právo na druhé stanovisko odborníka (dokladové preskúmanie), ale požiadal o odobratie vzorky prevádzkovateľa** – inšpektor odoberie dostatočné množstvo čiastkových vzoriek z ktorých vytvorí súhrnnú vzorku. Následne po kvartálnom delení vytvorí zredukovanú vzorku z ktorej vytvorí 2 konečné vzorky. Pred označením uvedených vzoriek dá inšpektor možnosť prevádzkovateľovi vybrať si, ktorú vzorku si chce určiť ako vzorku prevádzkovateľa. Po zvolení a riadnom zapečatení, inšpektor označí konečné vzorky nasledovne:

- a) **Laboratórna vzorky**
- b) **Vzorka prevádzkovateľa**

Táto skutočnosť (vzdanie sa práva na druhé stanovisko odborníka a odobratie vzorky prevádzkovateľa) musí byť zaznamenaná v protokole o odbere vzorky.

5. **Ak nie je možné odobrať dostatočné množstvo, ako sa uvádza v čl. 35 ods. 2 písm. a) nariadenia 2017/625**, inšpektor o tom informuje prevádzkovateľa a uvedenú skutočnosť zapíše do protokolu o odbere vzorky. Ak to nie je relevantné, vhodné a technicky možné, najmä so zreteľom na prevalenciu a distribúciu nebezpečenstva v zvieratách alebo tovare, na kazivosť vzoriek alebo tovaru a na množstvo dostupného substrátu, prevádzkovateľovi nebude odobratá vzorka prevádzkovateľa a ani ďalšia úradná vzorka. Inšpektor odoberie dostatočné množstvo čiastkových vzoriek, z ktorých vytvorí súhrnnú vzorku. Následne po kvartálnom delení vytvorí zredukovanú vzorku z ktorej vytvorí 1 konečnú vzorku. Inšpektor túto „konečnú vzorku“ riadne zapečatí a označí ako **laboratórnu vzorku**. Toto obmedzenie nebráni prevádzkovateľovi uplatniť si právo na druhé stanovisko odborníka formou dokladového preskúmania priebehu odberu vzorky, analýzy, testu alebo diagnostiky kvalifikovaným odborníkom (súdnym znalcom), ak si o to prevádzkovateľ pri odbere vzorky požiada.

Vo všetkých prípadoch musí inšpektor zabezpečiť informovanie prevádzkovateľa, že po vykonanom odbere vzorky, či s využitím alebo nevyužitím práva na druhé stanovisko odborníka, po uzavretí úradnej kontroly (po podpise a uzavretí správy z kontroly a protokolu o odbere vzorky) **už nemôže dodatočne namietat' a žiadať o dodatočný odber vzorky**. Prevádzkovateľ má právo sa vyjadriť (súhlas/nesúhlas) k procesu odberu vzorky písomne, a to v: protokole o odbere vzorky a správe z vykonanej úradnej kontroly priamo počas jej výkonu. Prevádzkovateľ bez ohľadu na uplatnenie, alebo neuplatnenie práva na druhé stanovisko odborníka v súlade s čl. 35 nariadenia 2017/625, nestráca právo na odvolanie v súlade s čl. 7 nariadenia 2017/625.

5. Postupy vzorkovania

Vzorka určená pre úradnú kontrolu musí byť odobratá podľa aktuálne platných právnych predpisov pre danú komoditu. Inšpektor má vypracované detailné postupy odberu vzorky rôznych druhov komodít a vykonáva ho v súlade s vypracovaným postupom. Pri každom odbere vzorky musí byť prítomná osoba vystupujúca v mene prevádzkovateľa počas výkonu kontroly. Inšpektor vytipuje miesta, ktoré mohli prísť do kontaktu s predpokladanou kontamináciou a prednostne odoberá vzorku z takýchto miest.

5.1 Prijatie predbežných opatrení

Na všetkých stupňoch odberu vzorky sa musí predchádzať kontaminácii a znehodnocovaniu vzorky, nakoľko tieto môžu ovplyvniť výsledky analýz. Každá výrobná dávka, ktorá sa overuje, musí byť vzorkovaná oddelene.

5.2 Odber vzorky z pôdy a rastlinného materiálu – zistenie prítomnosti rezíduá pesticídov

Na účely čl. 10 ods. 3 písm. b) nariadenia 2018/848 (spätné uznanie ako obdobia, tvoriace súčasť obdobia konverzie, ak je to relevantné v súlade s nariadením 2020/464), prevádzkovateľ predloží príslušnému orgánu pre EPV výsledky laboratórnych analýz, ktoré akreditované laboratóriá vykonali na vzorke pôdy a/alebo rastlín, ktoré súkromná inšpekčná organizácia odobrala z každého z pozemkov, ktoré boli označené ako pozemky predstavujúce riziko kontaminácie v dôsledku toho, že boli ošetrované produktmi a látkami, ktoré nie sú povolené na používanie v EPV, a to v nadväznosti na podrobnú analýzu rizika (v súlade s čl. 1 ods. 2 písm. c) nariadenia 2020/464).

5.2.1 Odber pôdnej vzorky

Inšpektor vykonáva odber vzorky z pôdy v súlade s Vyhláškou MP SR č. 151/2016 Z.z. a Vyhláškou MPRV SR č. 59/2013 Z.z..

Plocha na odber jednej pôdnej vzorky na veľkých poľnohospodárskych pozemkoch predstavuje v priemere výmeru:

- 10 ha na **ornej pôde**; odber pôdnej vzorky sa vykonáva z pôdneho profilu najviac do hĺbky 30 cm;
- 20 ha na **trvalých trávnych porastoch**; odber pôdnej vzorky sa vykonáva do hĺbky 15 cm, pričom mačínová vrstva pôdy (vrstva bohatá na živé aj odumreté korene a koreničky) sa do vzorky nezahŕňa;
- 2 ha vo **vinohradoch**; odber pôdnej vzorky sa vykonáva do hĺbky 60 cm, pričom vrchných 20 cm pôdy sa do vzorky nezahŕňa; vzhľadom na rozdielnosť techniky hnojenia vo vinohradoch, je nutné jednotlivé vpichy umiestňovať do stredu medzi radom a brázdou a medzi dve brázdy, prípadne časť vpichov vykonať v radoch a časť v medziradi. Z pozemkov určených na výsadbu vinohradov sa odber pôdnych vzoriek vykonáva pred rigolovaním do hĺbky 60 cm. Pri vinohradoch je vhodné odoberať vzorky z plochy vysadenej jednou odrodou viniča a jedným typom podpníka;
- 3 ha v **ovocných sadoch**; odber pôdnej vzorky sa vykonáva do hĺbky 40 cm; pri odbere čiastkových pôdnych vzoriek sa z odberu vylučuje plocha pod vnútornou polovicou koruny stromu;
- 3 ha v **chmel'niciach**; odber pôdnej vzorky sa vykonáva do hĺbky 40 cm, pričom vrchných 10 cm pôdy sa do vzorky nezahŕňa.

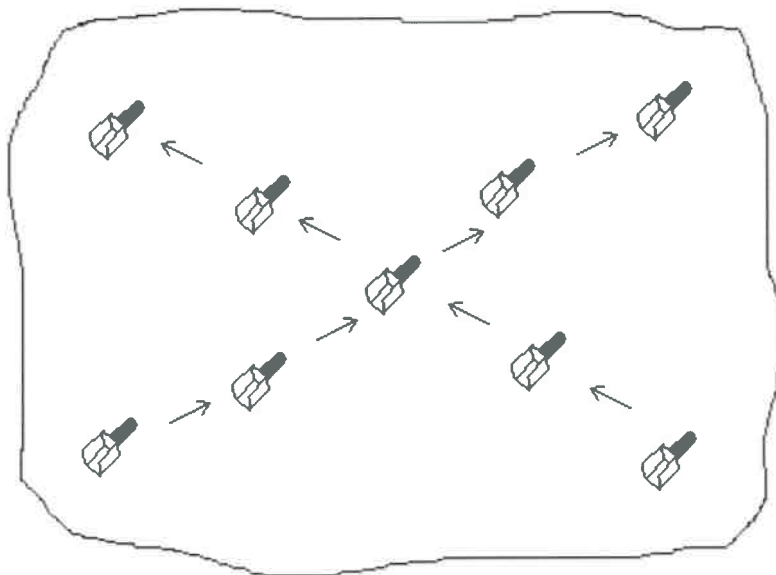
Pri zisťovaní kontaminácie sa pôdna vzorka odoberá vhodným odberovým zariadením – napr. sondážnou tyčou do hĺbok, ktoré sú uvedené vyššie, **pričom jedna pôdna vzorka pozostáva najmenej z 9 čiastkových vzoriek odobratých najmenej 9 vpichmi do pôdy, ktoré sú rozmiestnené rovnomerne po ploche kultúrneho dielu.**

Premiešaním čiastkových vzoriek odoberaných do označených spravidla papierových vreciek, sa vytvorí reprezentatívna vzorka pre príslušný poľnohospodársky pozemok alebo kultúrny diel s **hmotnosťou najmenej 500 g.**

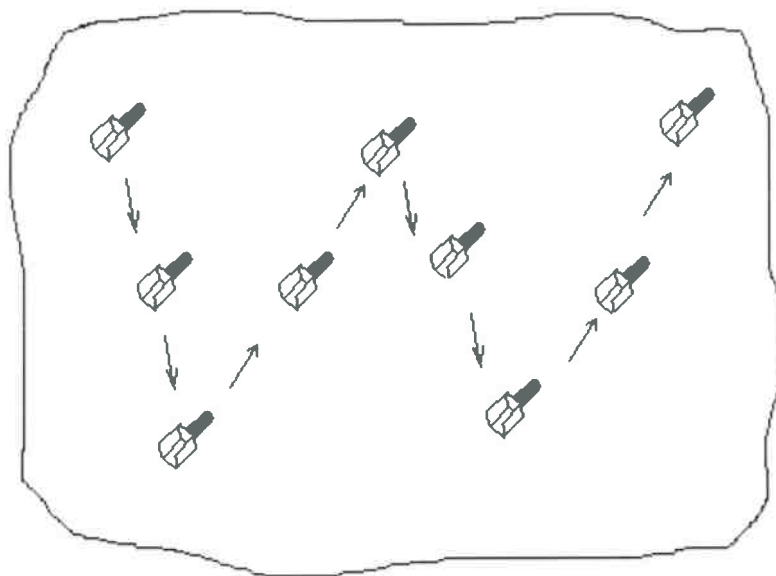
Pôdna vzorka **musí byť zhomogenizovaná, bez výrazných rastlinných zvyškov a prímiesi (kamene, úlomky skla, porcelánu, stavebného materiálu a pod.), rozdrvená, sypkej konzistencie, s pôdnymi agregátmi s veľkosťou spravidla do 20 mm.**

Pri chýbajúcich príznakoch poškodenia, rovnomernom hnojení alebo rovnomernom poškodení inšpektor postupuje po diagonálach alebo postupuje v tvare písmena W (obrázok 1 a 2).

V prípade výskytu lokálneho poškodenia plodín pesticídmi alebo hnojivami (napríklad: úlet z neekologického pozemku,...) sa odber vzorky vykoná v poškodenej oblasti vzorkovaného objektu rovnomerne v tvare písmena W (obrázok 2). Ak nie je jasne viditeľné miesto poškodenia, vzorka sa odoberie z oblasti, kde sa predpokladá najpravdepodobnejší výskyt pesticídov alebo nepovolených hnojív.

Obrázok 1: Odber vzorky z pôdneho dielu po diagonálach

Obrázok 2: Odber vzorky z pôdneho dielu v tvare písmena W

5.2.2 Odber vzorky olejnatých semien

Inšpektor vykonáva odber vzorky olejnatých semien v súlade s STN ISO 542².

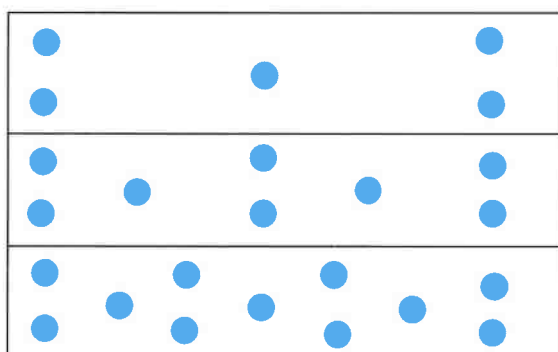
Čiastkové vzorky sa musia odoberať z produktov voľne uložených resp. uložených vo vreciach pomocou vhodných vzorkovacích zariadení.

Produkty vo vreciach:

Čiastkové vzorky sa musia odobrať z 2 % vriec tvoriacich dávku, avšak najmenej z 5 vriec.

Voľne uložené produkty:

- Z prúdu materiálu – čiastkové vzorky sa musia odobrať z celého prierezu prúdu kolmo na smer prúdu;
- Z naloženého vagóna alebo nákladného auta – čiastkové vzorky sa musia odobrať najmenej z troch vrstiev v závislosti od produktu na nasledujúcich miestach:

do 15 ton
5 vzorkovacích bodov (v strede a približne 500 mm od strán)

od 15 ton do 30 ton
8 vzorkovacích bodov

do 30 ton do 50 ton
11 vzorkovacích bodov

Súhrnná vzorka sa musí zamiešať a rozdeliť vhodným zariadením s cieľom získania laboratórnej vzorky. Pre niektoré semená (napr. podzemnica olejná v šupke) sa odporúča súhrnnú vzorku najskôr preosiať pred delením. Jemné častice sa pridávajú do laboratórnych vzoriek v príslušnom pomere. Toto zabezpečí, aby vzorky obsahovali rovnaký percentuálny podiel jemných častíc.

Odporúčaná hmotnosť vzoriek je uvedená v tabuľke č. 2. Nech je hmotnosť súhrnnej vzorky akákoľvek, musí reprezentovať dávku.

Tabuľka č. 2: Hmotnosť vzoriek olejnatých semien

Povaha produktu	Čiastková vzorka kg	Súhrnná vzorka kg	Laboratórna vzorka kg
Kopra ³	1	200	5
Stredné a veľké semená	0,5	100	od 2,5 do 5
Malé semená	0,2	50	od 1 do 2

² STN ISO 542 Olejnaté semená. Odber vzoriek

³ Sušená biela vnútorná hmota kokosových orechov

5.2.3 Odber vzorky obilnín a výrobkov z obilnín

Inšpektor vykonáva odber vzorky obilnín v súlade s STN EN ISO 24333⁴

Nakoľko je zloženie dávok obilnín málokedy homogénne a niektoré kontaminanty sú rozdelené nerovnomerne, musí sa odobrať dostatočné množstvo čiastkových vzoriek a musia sa starostlivo premiešať, aby sa vytvorila súhrnná vzorka, z ktorej bude možné následne vytvoriť jednu alebo viac laboratórnych vzoriek.

Pri netečúcich komoditách (statických) je potrebné zabezpečiť, aby tieto čiastkové vzorky boli rozvrhnuté rovnomerne v celom objeme zrna, na povrchu aj vo vnútri.

Čiastkové vzorky

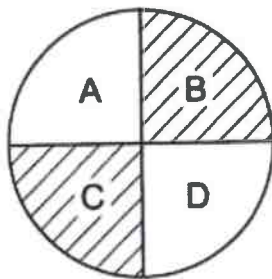
Počet čiastkových vzoriek a ich hmotnosti sú uvedené v prílohe č. 2 v tabuľkách 1 a 2 pre zrna, v tabuľkách 3 a 4 pre mleté a iné výrobky z obilnín a v tabuľke 5 pre mleté a iné výrobky z obilnín v balených jednotkách.

Laboratórna vzorka

Súhrnná vzorka sa upraví tak, aby sa získal požadovaný počet laboratórnych vzoriek stanovenej hmotnosti (pozri tabuľky 1 až 4 v prílohe č. 2) s použitím metódy a zariadenia, ktoré poskytujú reprezentatívne laboratórne vzorky.

Kónická a kvartovacia metóda:

- 1) Súhrnná vzorka sa dôkladne premieša opakovaním postupu bodu 2) a 3) najmenej dvakrát pred delením opísanom v postupe 3) a 4). Pracuje sa na čistom a neabsorbujúcom povrchu.
- 2) Zrná sa spoja do kopy kónického tvaru.
- 3) Povrch kopy sa zarovná a potom sa rozdelí na štvrtiny A,B,C a D.
- 4) Dve diagonálne protíahlé štvrtiny sa odstránia (B a C) a dve zostávajúce (A a D) sa zmiešajú.
- 5) Celý proces sa opakuje, až kým sa nezíska laboratórna vzorka požadovanej veľkosti.

Obrázok 3: Kónická a kvartovacia metóda

⁴ STN EN ISO 24333 Obilniny a výrobky z obilnín. Odber vzoriek

5.2.4 Odber vzorky rastlinného materiálu z pôdných dielov

Inšpektor odoberá čiastkové vzorky rastlinného materiálu vhodným odberovým zariadením a približne v rovnakých vzdialenostiach od seba a rovnomerne z celej vzorkovanej plochy. Inšpektor postupuje buď po diagonálach alebo v tvare písmena W (obrázok 1 a 2).

Čiastkové vzorky

Počet čiastkových vzoriek závisí od plochy pôdneho dielu, na ktorom sa odber vzorky vykonáva. Minimálny počet čiastkových vzoriek z pôdných dielov je uvedený nižšie:

Plocha pôdných dielov v ha	Minimálny počet čiastkových vzoriek
do 5 ha	10
od 5 ha do 25 ha	20
od 25 ha do 100 ha	40
nad 100 ha	60

Čiastkové vzorky sa následne zmiešajú za účelom vytvorenia súhrnnej vzorky.

5.3 Odber vzorky výrobkov rastlinného a živočíšneho pôvodu – zistenie prítomnosti rezíduí pesticídov

Inšpektor vykonáva odber vzorky v súlade so SK 2002/63/ES.

5.3.1 Minimálny počet čiastkových vzoriek

Ak je to možné, každá čiastková vzorka má byť odobratá z náhodne vybraného miesta výrobné dávky a musí obsahovať dostatočné množstvo materiálu, aby pre predmetnú výrobnú dávku bolo možné vytvoriť požadovanú laboratórnu vzorku. Minimálny počet čiastkových vzoriek, ktoré majú byť odobraté z výrobné dávky je uvedený v prílohe č. 3, tabuľke 1 a 2.

5.3.2 Príprava súhrnnej vzorky

Postupy pre mäso z jatočných zvierat a pre mäso z hydiny sú uvedené v prílohe č. 3, tabuľke 3. Každá čiastková vzorka sa posudzuje ako osobitná súhrnná vzorka.

Postupy pre rastlinné výrobky, pre výrobky z vajec a pre výrobky z mlieka sú uvedené v prílohe č. 3, tabuľke 4 a 5. Ak je to možné, čiastkové vzorky majú byť dobre premiešané a homogénne, tak aby tvorili súhrnnú vzorku.

Ak je miešanie pri príprave súhrnnej vzorky nevhodné alebo neuskutočiteľné, možno použiť nasledujúci alternatívny postup. Ak miešaním alebo ďalším delením súhrnnej vzorky môže dôjsť k poškodeniu jednotiek (a tým k ovplyvneniu rezíduí) alebo ak sa premiešavaním veľkých jednotiek nedosiahne rovnomernejšie rozloženie rezíduí, tak sa

jednotky náhodne rozdelia do laboratórných vzoriek na opakovanú analýzu počas odberu čiastkových vzoriek. V tomto prípade výsledkom majú byť priemerné hodnoty z nameraných výsledkov laboratórných vzoriek.

5.3.3 Príprava laboratórnej vzorky

Ak je súhrnná vzorka väčšia, ako je potrebné na prípravu laboratórnej vzorky, tak sa súhrnná vzorka rozdelí na reprezentatívne časti. Môže sa použiť zariadenie na odber vzorky, kvartácia alebo iný vhodný postup na zmenšenie veľkosti vzorky, avšak jednotky čerstvých rastlinných výrobkov alebo čerstvých vajec by sa nemali rezať alebo deliť. Minimálne veľkosti laboratórných vzoriek sú uvedené v prílohe č. 3 v tabuľkách 3, 4 a 5.

5.4 Odber vzorky krmív – zistenie prítomnosti rezíduí pesticídov

Inšpektor vykonáva odber vzorky v súlade s nariadením 152/2009. Nižšie spomínané body z Prílohy I nariadenia 152/2009 sú uvedené v prílohe č. 4 tohto metodického pokynu.

5.4.1 Príprava čiastkových vzoriek

Čiastkové vzorky sa musia odobrať náhodne z celej vzorkovacej partie a musia mať približne rovnakú veľkosť.

Veľkosť čiastkovej vzorky je najmenej 100 gramov alebo 25 gramov v prípade objemového krmiva alebo krmovín s nízkou špecifickou hmotnosťou.

V prípade, že podľa pravidiel týkajúcich sa postupu odberu vzorky stanovených pre prípady veľmi veľkých šarží, musí sa odobrať menej ako 40 čiastkových vzoriek, veľkosť čiastkových vzoriek sa stanoví na základe požadovanej veľkosti súhrnnej vzorky, ktorá sa má dosiahnuť. Postup je uvedený v bode 8 Prílohy I nariadenia 152/2009 v platnom znení.

V prípade odberu vzorky z malých šarží baleného krmiva, z ktorých sa podľa kvantitatívnych požiadaviek musí odobrať obmedzený počet čiastkových vzoriek, čiastkovou vzorkou je obsah pôvodnej jednotky, ktorej obsah nepresiahne 1 kilogram alebo jeden liter.

V prípade odberu vzorky z balených krmív, ktoré tvoria malé jednotky (napr. <250 gramov), závisí veľkosť čiastkovej vzorky od veľkosti jednotky.

Kvantitatívne požiadavky týkajúce sa počtu čiastkových vzoriek.

Postup odberu vzorky s veľkosťou vzorkovacích partii **maximálne do 500 ton** je opísaný v nariadení 152/2009 v bode 5 prílohy I, konkrétne v:

- **Bode 5.1** Kvantitatívne požiadavky týkajúce sa čiastkových vzoriek v súvislosti s kontrolou látok alebo produktov rovnomerne rozložených v krmive;
- **Bode 5.2** Kvantitatívne požiadavky týkajúce sa čiastkových vzoriek v súvislosti s kontrolou zložiek alebo látok, ktoré by mohli byť nerovnomerne rozložené

v krmive (uplatňuje sa najmä v týchto situáciách: kontrola aflatoxínov, ražného námeľu, mykotoxínov, škodlivých botanických nečistôt v krmnej surovine; kontrola krížovej kontaminácie niektorou zo zložiek, vrátane geneticky modifikovaného materiálu, ktoré by mohli byť nerovnomerne rozložené v krmnej surovine; a v prípade podozrenia nerovnomerného rozloženia v prípade krížovej kontaminácie krmnej zmesi niektorou zo zložiek.

Postup odberu vzorky s veľkosťou vzorkovacích partii nad 500 ton je opísaný v nariadení 152/2009 v bode 5 prílohy I, konkrétne v:

- **Bode 5.3** Kvalitatívne požiadavky týkajúce sa čiastkových vzoriek v prípade veľmi veľkých šarží.

Úprava čiastkových vzoriek je opísaná v bode 9.2 nariadenia 152/2009.

5.4.2 Príprava súhrnnej vzorky

Kvantitatívne požiadavky týkajúce sa súhrnných vzoriek sú opísané v nariadení 152/2009 prílohe I bod 6.

Úprava súhrnnej vzorky je opísaná v bode 9.3 nariadenia 152/2009.

Čiastkové vzorky sa zmiešajú tak, aby vytvorili jednu súhrnnú vzorku. Hrudky sa rozbijú (v prípade potreby sa najskôr oddelia a neskôr vrátia do vzorky).

Súhrnnú vzorku možno reprezentatívne zredukovať na vzorku s hmotnosťou najmenej 2 kg alebo objemom najmenej 2 litre (zredukovaná vzorka), a to podľa možnosti pomocou mechanického alebo automatického deliča, prípadne štvrtením v prípade kontroly látok alebo zložiek rovnomerne rozložených v krmive.

Vzorka sa z nádoby na zhromažďovanie čiastkových vzoriek vysype na pripravenú podložku a dôkladne sa premieša uhlopriečnym presypávaním krmiva lopatkou alebo rukou, čím získame homogenizovanú vzorku.

Ručné delenie súhrnnej vzorky z vlhkého krmiva sa vykonáva tak, že sa vzorka vyklopí na nepriepustnú podložku a vzniknutá kôпка sa rýchlo rozdelí rukou alebo lopatkou na štyri približne rovnako veľké kôpky. Dve protiahlé kôpky sa oddelia a ďalšie dve sa spoja a podľa potreby ďalej zmenšujú obdobným postupom na hmotnosť konečnej vzorky.

Súhrnné vzorky z tekutého krmiva sa premiešajú v nádobe, do ktorej boli odobraté čiastkové vzorky.

5.4.3 Príprava konečnej vzorky

Kvantitatívne požiadavky týkajúce sa konečných vzoriek sú opísané v nariadení 152/2009 prílohe I bod 7.

Úprava konečnej vzorky je opísaná v bode 9.4 nariadenia 152/2009.

Konečnú vzorku inšpektor pripraví kvartálnym delením súhrnnej vzorky, ktorú pripravil spojením a zhomogenizovaním čiastkových vzoriek.

Výnimkou sú len krmivá, kde objektívne príčiny neumožňujú uplatňovať tento postup (napr. malé množstvo vzorkovacej partie, krátka doba použiteľnosti).

Ak je súhrnná vzorka väčšia ako končené vzorky, zvyšok súhrnnej vzorky sa nevracia späť do vzorkovacej partie.

5.5 Odber vzorky za účelom zistenia prítomnosti GMO

Inšpektor vykonáva odber vzorky za účelom zistenia prítomnosti GMO v súlade s OK 2004/787/ES a v súlade s požiadavkami podľa typu vzorkovaného celku, z ktorého odoberá vzorku.

5.5.1 Vzorkovanie krmív

GM materiál sa považuje za látku, ktorá sa pravdepodobne nachádza v krmive nerovnomerne. Odchyľne od bodov 5.1 a 5.2 prílohy I nariadenia 152/2009, nesmie byť veľkosť **súhrnných vzoriek** krmivných surovín menšia ako hmotnosť zodpovedajúca **35 000 zrnám/ semenám** a **konečná vzorka** nesmie byť menšia ako hmotnosť zodpovedajúca **10 000 zrnám/ semenám**.

Hmota zodpovedajúca 10 000 zrnám/ semenám je uvedená v nariadení 619/2011 a v tabuľke č. 3 nižšie.

Tabuľka č. 3: Odporúčaná minimálna veľkosť laboratórnej vzorky rôznych obilnín a olejnatých semien zodpovedajúca 10 000 zrnám/ semenám

Rastlina	Odporúčaná minimálna veľkosť laboratórnej vzorky
jačmeň, proso, ovos, ryža, raž, pšenica	400 g
kukurica	3 000 g
sójové bôby	2 000 g
semená repky	40 g
ľan	60 g

Hmotnosť zredukovanej vzorky s obsahom najmenej 35 000 zrn/semien musí byť aspoň v prípade:

- Kukurice 10,5 kg;
- Sóje 7 kg;
- Ostatných rastlín ako jačmeň, proso, ovos, ryža, raž, pšenica a repka olejná 4 kg.

Hmotnosť konečnej vzorky s obsahom najmenej 10 000 zrn/semien musí byť aspoň v prípade:

- Kukurice 3 kg;

- Sóje 2 kg;
- Iných obilnín a repky 500 g.

5.5.2 Odber vzorky z nebalených potravinových výrobkov (voľne ložené plodiny)

Inšpektor vykonáva odber vzorky za účelom zistenia prítomnosti GMO v potravinách v súlade s STN P CEN/TS 15568⁵.

Počet miest odberu vzoriek, kde sa odoberajú čiastkové vzorky na vytvorenie súhrnnej vzorky, sa definuje podľa veľkosti dávky. V prípade dávok s hmotnosťou od 50 t do 500 t hmotnosť súhrnnej vzorky by mala byť 0,01 % z celkovej hmotnosti dávky. V prípade dávok s hmotnosťou menšou ako 50 t, hmotnosť súhrnnej vzorky by mala byť 5 kg. V prípade dávok s hmotnosťou väčšou ako 500 t hmotnosť súhrnnej vzorky by mala byť 50 kg, vid' tabuľka č. 4.

Tabuľka č. 4: Počet miest odberu vzoriek podľa hmotnosti dávky

Hmotnosť dávky t	Hmotnosť súhrnnej vzorky kg	Počet čiastkových vzoriek
≤ 50	5	10
100	10	20
250	25	50
≥ 500	50	100

Súhrnná vzorka sa vytvorí spojením čiastkových vzoriek a ich dôkladným zmiešaním. Laboratórna vzorka sa pripraví zo súhrnnej vzorky použitím zariadení na rozdeľovanie.

5.5.3 Odber vzorky z predbežne balených jednotiek

Inšpektor vykonáva odber vzorky za účelom zistenia prítomnosti GMO v potravinách v súlade s STN P CEN/TS 15568.

Platí pre predbežne balené jednotky do 50 kg. Čiastkové vzorky sa odoberú z rôznych častí predbežne balených jednotiek (napr. zvrchu, stredu a dna) pomocou zariadenia na odber sypkých materiálov z počtu predbežne balených jednotiek uvedeného v tabuľke č. 5.

⁵ STN P CEN/TS Potraviny. Metódy analýzy na dôkaz geneticky modifikovaných organizmov a výrobkov z nich. Stratégie odberu vzoriek.

Tabuľka č. 5: Počet predbežne balených jednotiek určených na odber vzorky

Počet predbežne balených jednotiek v dodávke	Počet predbežne balených jednotiek určených na odber vzorky
do 10	každá predbežne balená jednotka
od 10 do 100	10, odobratých náhodných odberom
viac ako 100	druhá odmocnina (zaokrúhľená nadol) celkového počtu odobratá podľa vhodnej schémy odberu vzoriek ^a

^a Dodávka je rozdelená do (n-1) skupín obsahujúcich n alebo (n-1) vriec; zvyšné vrecia tvoria skupinu (n-1)= odmocnina z dodávky zaokrúhľená nadol.

Príklad: Dodávka obsahujúca 200 vriec.

Odmocnina z 200 = 14, 14 teda (n-1) = 14;

- vytvorí sa 14 skupín po 14 vriec (t.j. spolu 196 vriec);

- vyberie sa jedno číslo od 1 do 14 napr. 7;

- odoberie sa 7. vrece z každej skupiny obsahujúcej 14 vriec;

- zvyšná skupina obsahuje 4 vrecia, z tejto skupiny sa odoberie náhodne jedno vrece.

Na odber vzoriek sa takto vybralo spolu 15 vriec.

Predbežne balené jednotky sa zvyčajne prepravujú v debnách alebo kartónoch obsahujúcich primeraný počet jednotiek. Na určenie zodpovedajúceho počtu debien a kartónov na odber vzoriek sa použije postup vhodný pre predbežne balené jednotky. Ak celkový počet debien a kartónov v dodávke neprevyšuje 1000, odoberie sa iba jedna predbežne balená jednotka z každej debny vybranej na odber vzoriek.

Pozornosť sa musí venovať zabezpečeniu náhodného odberu predbežne balených jednotiek z celého obsahu debny alebo kartónu na odber vzoriek.

Musí sa vyvarovať výberu predbežne balených jednotiek nachádzajúcich sa na rovnakom zodpovedajúcom mieste v počte debien alebo kartónov.

Vzorka odobratá týmto spôsobom z predbežne balených jednotiek sa považuje za čiastkovú vzorku.

5.5.4 Odber vzorky ryže a výrobkov z ryže pochádzajúcich z Číny

Inšpektor vykonáva odber vzorky za účelom zistenia prítomnosti geneticky modifikovanej ryže a výrobkov z ryže pochádzajúcich z Číny v súlade s rozhodnutím Komisie 2011/884/EÚ. Zoznam výrobkov je uvedený v prílohe č. 5 tohto metodického pokynu.

Odber vzorky z dávok hromadných komodít: počet čiastkových vzoriek, ktoré tvoria súhrnnú vzorku sa v prípade krmív uskutočňuje v súlade s OK 2004/787/ES a nariadením 152/2009. Veľkosť laboratórnej vzorky je 2,5 kg, ale v prípade spracovaných potravín alebo krmív sa môže znížiť na 500 g.

Odber vzorky z balených potravín a krmív: počet čiastkových vzoriek, ktoré tvoria súhrnnú vzorku sa uskutočňuje v súlade s STN P CEN/TS 15568. Veľkosť laboratórnej vzorky je 2,5 kg, ale v prípade spracovaných potravín alebo krmív sa môže znížiť na 500 g.

5.5.5 Odber vzorky osiva a iného množiteľského materiálu

Inšpektor vykonáva odber vzorky za účelom zistenia prítomnosti GMO v osive alebo inom rastlinnom množiteľskom materiály v súlade s OK 2004/787/ES.

Odber vzorky zo statických dávok, alebo z rastlinného materiálu baleného vo vreciach, iných obaloch podľa pravidiel Medzinárodnej asociácie pre testovanie osiva (ISTA). Odber vzorky z voľne uloženého rastlinného materiálu v sklade, vagóne, vlečke, v ohradových paletách v súlade s normou STN 460309⁶ Množiteľský materiál pestovaných rastlín.

Inšpektor odoberá čiastkové vzorky z náhodne zvolených a rovnomerne rozložených miest a z rôznej hĺbky. Tieto odberné miesta by mali byť jednotne rozložené v rámci objemu celej časti dávky. Čiastkové vzorky odobraté z jednotlivých miest dávky majú byť približne rovnakej veľkosti.

Tabuľka č. 6: Osivové dávky v obaloch s hmotnosťou od 15 kg do 100 kg

Počet obalov	Počet čiastkových vzoriek
1 – 4 obaly	3 čiastkové vzorky z každého obalu
5 – 8 obalov	2 čiastkové vzorky z každého obalu
9 – 15 obalov	1 čiastková vzorka z každého obalu
16 – 30 obalov	15 čiastkové vzorky, po jednej z 15 rôznych obalov
31 – 59 obalov	20 čiastkových vzoriek, po jednej z 20 rôznych obalov
60 a viac obalov	30 čiastkových vzoriek, po jednej z 30 rôznych obalov

Pre dávky osív v obaloch s obsahom menším ako 15 kg je potrebné tieto obaly zoskupovať do vzorkovacích jednotiek nepresahujúcich 100 kg a na tieto vzorkovacie jednotky je potrebné pozeráť ako na balenia, ktoré budú vzorkované podľa vyššie uvedenej schémy.

Tabuľka č. 7: Osivové dávky s hmotnosťou osiva väčšou ako 100 kg

Veľkosť dávky	Počet čiastkových vzoriek
do 500 kg	Najmenej 5 čiastkových vzoriek
501 – 3000 kg	Jedna čiastková vzorka na každých 300 kg, ale nie menej než 5
3001 – 20 000 kg	Jedna čiastková vzorka na každých 500 kg, ale nie menej než 20
20 001 kg a viac	Jedna čiastková vzorka na každých 700 kg, ale nie menej než 40

⁶ STN 460309 Odber vzoriek. Množiteľský materiál pestovaných rastlín.

Pri odbere vzorky, do 15 obalov bez ohľadu na hmotnosť osiva v obale, sa musí odobrať rovnaký počet čiastkových vzoriek z každého obalu.

Súhrnná vzorka sa získa zmiešaním čiastkových vzoriek. Veľkosť súhrnnej vzorky musí byť minimálne dvojnásobkom hmotnosti priemernej vzorky. Priemerná vzorka sa pripravuje postupným delením súhrnnej vzorky, kým sa nedosiahne hmotnosť priemernej vzorky (pod týmto pojmom sa rozumie napr. laboratórna vzorka a vzorka PEPV). Napr. hmotnosť priemernej vzorky pre kukuricu je 1,5 kg (súhrnná vzorka o hmotnosti 3 kg).

5.6 Odber vzorky za účelom zistenia prítomnosti konzervačných látok a oxidu siričitého (len pre komoditu víno)

Minimálna veľkosť laboratórnej vzorky vína (červené, biele, ružové a ostatné)⁷ pre účely stanovenia oxidu siričitého je 250 ml.

Minimálna veľkosť laboratórnej vzorky vína pre účely zistenia prítomnosti konzervačnej látky – kyseliny sorbovej je 500 ml. V prípade odberu vzorky za účelom zistenia prítomnosti kyseliny sorbovej sa inšpektor zameriava najmä na odber sladších vín.

5.7 Balenie a označovanie vzorky

Vzorka musí byť uložená v čistom inertnom obale, ktorý poskytuje bezpečnú ochranu proti kontaminácii, poškodeniu a úniku vzorky z obalu. Obal má byť zabezpečený, jednoznačne označený a musí sa dať identifikovať tak, aby vzorku bolo možné jednoznačne prepojiť s „protokolom o odbere vzorky“ a s inšpekčnou správou. Označenie musí byť čitateľné, nezmazateľné a nesmie sa dodatočne upravovať bez vyjadrenia zúčastnených osôb. Označovanie obalov sa vykonáva pomocou štítkov alebo nálepiek. Označenie obalu vzorky sa musí vykonať tak, aby sa zabránilo samovoľnému oddeleniu označenia a vzorky alebo strate či poškodeniu označenia počas prepravy do zberných miest ÚKSÚP alebo priamo do určeného úradného laboratória pre EPV.

Na obale laboratórnej vzorky sa musia uviesť minimálne údaje:

- Číslo vzorky;
- Presný a úplný názov vzorky;
- Množstvo vzorky (uvedené v jednotkách hmotnosti, objemu, počet kusov, resp. inej jednotke);
- Popis/identifikácia vzorky (identifikačné údaje vzorkovaného objektu, napr.: šarža, dátum výroby, DMT, DS, pôvod produktu, rok produkcie...);
- Druh požadovanej analýzy – napríklad „RP“, „GMO“, „KL“, „SO₂“;
- Podmienky, informácia o prevoze a dátum odovzdania vzorky (popis či bola vzorka chladená, zmrazená, preprava pri teplote prostredia,... ako aj informácia o prevoze laboratórnej vzorky na zberné miesto ÚKSÚP (kód miesta) alebo do určeného úradného laboratória pre EPV aj s uvedením dátumu odovzdania vzorky);

⁷ Neplatí pre ovocné vína, cider a perry.

- Dátum odberu;
- Určené úradné laboratórium pre EPV (názov alebo kódové označenie laboratória v ktorom sa vykoná analýza podľa aktuálneho zoznamu určených úradných laboratórií pre EPV);
- Právo na druhé stanovisko odborníka (uplatnenie, vzdanie sa práva, obmedzenie pri odbere);
- Meno, podpis a pečiatka inšpektora, ktorý vzorku odobral (pečiatka inšpektora odtlačená na spojoch a lepiacich páskach obalu tak, aby pri porušení obalu došlo k poškodeniu odtlačku).

Všetky údaje uvedené na obale odobratej laboratórnej vzorky musia byť identické s protokolom o odbere vzorky.

Vzor štítkov pre označenie obalu laboratórnej vzorky zo zásielok z tretích krajín vstupujúcich na územie EÚ je uvedený v prílohe č. 6 (týka sa len príslušného orgánu pre EPV).

5.8 Preprava vzorky

Vzorka sa prepravuje vo vhodných podmienkach tak, aby sa zachovala integrita vzorky a bola zabezpečená jej právna, vedecká a technická platnosť. Zoznam určených úradných laboratórií pre EPV je zverejnený na webovom sídle ÚKSÚP.

5.8.1 Miesta odovzdania vzorky

Laboratórna vzorka musí byť v zmysle zabezpečenia skladovacích podmienok podľa typu komodity doručená inšpektorom buď do:

- zberného miesta ÚKSÚP, ktorý nad vzorkou preberá zodpovednosť, zabezpečuje dohľad a garantuje skladovanie v štandardizovaných podmienkach. **Inšpektor je povinný odovzdať vzorku do zberného miesta ÚKSÚP v čo najkratšom čase, najneskôr do 24 hodín od odberu vzorky.** Následne zodpovedný pracovník ÚKSÚP vzorku prevezie a doručí do určeného úradného laboratória pre EPV v čo najkratšom čase aj spolu s informáciami, ktoré prijímací pracovník laboratórií potrebuje. Alebo
- určeného úradného laboratória pre EPV – inšpektor je povinný odovzdať vzorku priamo do určeného úradného laboratória pre EPV v čo najkratšom čase, najneskôr do 3 pracovných dní od odberu vzorky.

5.8.2 Postup inšpektora – Zberné miesta ÚKSÚP

1. Po odbere vzorky inšpektor dbá o to, aby boli v protokole o odbere vzorky vyplnené všetky informácie podľa tabuľky č. 1 a aby bola vzorka riadne označená aj spolu so všetkými minimálnymi údajmi v súlade s kapitolou 5.7.
2. Ku každej vzorke musí byť priložená sprievodná dokumentácia (vyplnená žiadosť o stanovenie analytických parametrov pre určené laboratória) tak, aby bola

neoddeliteľnou súčasťou danej vzorky aj počas prepravy a nemohlo dôjsť k zámene alebo strate tejto dokumentácie.

3. Inšpektor odovzdá vzorku na akomkoľvek najbližšom zbernom mieste uvedenom v zozname zberných miest na odovzdanie a prevzatie do prepravy zvoznou linkou ÚKSÚP a to len v pracovných hodinách skúšobnej stanice.
4. Inšpektor pred príchodom na skúšobnú stanicu **vždy informuje vopred** kontaktnú osobu uvedenú za danú skúšobnú stanicu (zoznam kontaktných osôb a ich telefónne čísla sú uvedené v zozname zberných miest na odovzdanie a prevzatie do prepravy zvoznou linkou ÚKSÚP) a dohodne sa na čase odovzdania vzorky.
5. Po príchode na zberné miesto sa inšpektor pohybuje v areáli skúšobnej stanice len v sprievode kontaktnej osoby alebo osoby, ktorá ju zastupuje.
6. Inšpektor označené vzorky umiestni do chladničky, ktorá je na tento účel umiestnená v príslušnom zbernom mieste, resp. uloží na určené miesto v regály. Osobitnú pozornosť venuje uloženiu vzorky tak, aby nedošlo k poškodeniu obalov a vzájomnej kontaminácii vzoriek.
7. Následne inšpektor zaeviduje odovzdanú vzorku v zbernom mieste do záznamu o manipulácii so vzorkou.
8. Po odovzdaní vzorky do zberného miesta ÚKSÚP preberá nad vzorkou zodpovednosť, zabezpečuje dohľad a garantuje skladovanie v štandardizovaných podmienkach.

Plán trasy vodiča zvoznej linky je uvedený v prílohe č. 7. Zoznam zberných miest na odovzdanie a prevzatie do prepravy zvoznou linkou ÚKSÚP, ako aj zoznam kontaktných osôb a kontaktov a kódové označenie laboratórií nie sú súčasťou príloh tohto MP. Príslušný orgán ÚKSÚP poskytuje uvedené dokumenty inšpektorom prostredníctvom usmernení a informuje o každej ich aktualizácii.

Tlačivá potrebné na vyplnenie inšpektorom pri odovzdaní vzorky do zberného miesta ÚKSÚP – žiadosť o stanovenie analytických parametrov pre určené laboratóriá a záznam o manipulácii so vzorkou, nie sú súčasťou príloh tohto MP. Príslušný orgán ÚKSÚP poskytuje uvedené dokumenty inšpektorom prostredníctvom usmernení a informuje o každej ich aktualizácii.

6. Interpretácia a vyhodnotenie výsledkov

Zodpovedný zamestnanec ÚKSÚP vyhodnocuje výsledky laboratórnych analýz vzoriek EPV alebo vzoriek z konverzie podľa nariadenia (EÚ) 2018/848 formou **Posudku** a informuje prevádzkovateľa o výsledku laboratórnych analýz čo najskôr po obdržaní výsledku z určeného úradného laboratória pre EPV. Zodpovedný zamestnanec ÚKSÚP v rámci výmeny informácií o výsledku laboratórnych analýz informuje aj inšpekčnú organizáciu prevádzkovateľa buď elektronicky cez portál www.slovensko.sk alebo prostredníctvom e-mailu.

Hodnotenie výsledkov laboratórnych analýz vzorky je v skrátenej forme uvedené v tabuľke č. 8.

Tabuľka č. 8: Vyhodnotenie výsledkov laboratórnych analýz

Parameter	Vyhovujúci výsledok (výsledok v súlade s legislatívou)	Nevyhovujúci výsledok (výsledok v nesúlade s legislatívou)
RP	< LOD, < LOQ	≥ LOQ
GMO	„nebola zistená prítomnosť“ resp. „bola zistená prítomnosť v množstve menšom ako LOD“	V prípade nepovolených GMO je tolerancia nulová.
SO ₂	max. obsah je v súlade s prílohou V, časťou D nariadenia 2021/1165 ⁸	max. obsah nie je v súlade s prílohou V, časťou D nariadenia 2021/1165
KL (kyselina sorbová)	< LOD, < LOQ	≥ LOQ

Doplňok k hodnoteniu výsledkov GMO: Slová „bola zistená prítomnosť“ znamenajú v prípade skríningu potrebu pokračovať v analýzach, aby sa identifikoval/i GM event/y prítomné vo vzorke a následne kvantifikoval/i. Po porovnaní výsledku s legislatívnym thresholdom⁹ je možné vyhodnotiť súlad resp. nesúlad s legislatívou.

7. Hradenie nákladov za odber vzorky

Prevádzkovateľ je povinný uhradiť náklady na vykonanie rozboru vzorky produktu EPV alebo produktu z konverzie odobratej pri úradnej kontrole prevádzkovateľa, ak sa na základe rozboru zistí, že produkt EPV alebo produkt z konverzie nespĺňa požiadavky podľa osobitných predpisov nariadenia 2017/625. Inak náklady na vykonanie rozboru vzorky produktu EPV alebo rozboru vzorky produktu z konverzie odobratej pri úradnej kontrole prevádzkovateľa uhrádza ÚKSÚP.

Prevádzkovateľ je povinný pri dovozoch produktov EPV alebo produktov z konverzie do EÚ z tretích krajín znášať všetky náklady na odber vzorky a laboratórne analýzy, testovanie a diagnostiky, ktoré si účtujú určené úradné laboratória pre EPV za plnenie uvedených úloh (v súlade s čl. 80 nariadenia 2017/625) a uhradiť ich ÚKSÚP na základe zaslanej faktúry.

⁸ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/1165 z 15. júla 2021, ktorým sa povoľujú určité produkty a látky na používanie v ekologickej poľnohospodárskej výrobe a stanovujú ich zoznamy

⁹ Threshold – prahová hodnota

8. Zoznam príloh

Príloha č. 1: „Protokol o odbere vzorky pre zásielky z tretích krajín vstupujúcich na územie EÚ“.

Príloha č. 2: „Odber vzorky obilnín a výrobkov z obilnín“.

Príloha č. 3: „Odber vzorky výrobkov rastlinného a živočíšneho pôvodu“.

Príloha č. 4: „Odber vzorky krmív“.

Príloha č. 5: „Zoznam výrobkov (ryža a výrobky z ryže) pochádzajúcich z Číny“.

Príloha č. 6: „Vzor štítkov pre označenie obalu odobratej vzorky zo zásielok z tretích krajín vstupujúcich na územie EÚ“.

Príloha č. 7: „Plán trasy vodiča zvoznej linky“.

9. Záverečné ustanovenia

Týmto metodickým pokynom sa riadia inšpektori ÚKSÚP a inšpektori inšpekčnej organizácie oprávnené na výkon delegovaných činností v EPV v SR. Tento metodický pokyn ruší metodický pokyn ÚKSÚP č. 07/2022 zo dňa 23.03.2022.

10. Účinnosť

Tento metodický pokyn ÚKSÚP č. 4/2025 nadobúda platnosť a účinnosť od 01.04.2025.

Elektronické podpisy

Registratúrne číslo záznamu: 8235/2025

Vec: Metodický pokyn - pravidlá pre odber vzorky v EPV v SR

Parafa	Dátum/čas	Meno	Pozícia	Org.útvár	Funkcia	V zast.	Zastúpil	Poznámka
Schválené	03.03.2025 14:04	Tóthová, Gabriela, Ing.	vedúci	320	riaditeľka odboru	Nie		
Schválené	03.03.2025 14:25	Benkovičová, Ivana, Ing.	vedúci	300	riaditeľka sekcie	Nie		
Schválené	03.03.2025 16:02	Farkaš, Adam, Mgr.	vedúci	140	riaditeľ odboru	Nie		
Schválené	03.03.2025 16:59	Gašparová, Ľuba, Ing.	vedúci	110	Riaditeľka kancelárie GR	Nie		